

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Баранова В. Г.
“ ” _____ 2016 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»

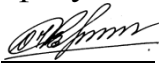
за темою:

«МИТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА НАПРЯМИ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ»

Виконавець

студентка фінансово-економічного факультету

Григор'єва Наталія Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

кандидат економічних наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

Хомутенко Віра Петрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Рецензент

начальник відділу митного оформлення № 2
митного поста «Одеса-порт» Одеської митниці ДФС,
радник податкової та митної справи II рангу
(посада, місце роботи, звання)

Господінов Станіслав Костянтинович
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2016

АНОТАЦІЯ

випускної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр

Григор'євої Наталії Юріївни

«Митна система України та напрями її реформування»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2016 рік

Дипломна робота складається з трьох розділів.

У роботі розглядаються теоретичні засади становлення та розвитку митної системи, розкривається економічний зміст і складові митної системи держави. Надається оцінка ефективності митної системи України, зокрема, увага приділяється оцінці фіскальних показників митної системи України, ефективності роботи митних підрозділів Державної фіскальної служби України, ефективності і результативності митного аудиту в Україні. За допомогою методів економіко-математичного моделювання здійснено прогнозування митних надходжень до Державного бюджету України на 2016 рік. Узагальнено досвід модернізації митної системи Грузії та розглянуті можливості його імплементації в Україні.

Пропонуються основні напрями реформування митної системи, зокрема наголошується на відході від домінування фіскальної складової митного регулювання, необхідності переорієнтації митної системи від системи тотального митного контролю на кордоні до контролю після випуску товарів у вільний обіг (пост-аудиту). Задля цього визначено пріоритетні шляхи розвитку митного пост-аудиту, а саме: перегляд нормативно-правових підходів, методологічної бази та кадрового забезпечення контрольно-перевірочної діяльності, необхідність постійного розвитку системи формування та аналізу ризиків підприємств на предмет можливого порушення норм митного та податкового законодавства, необхідність підвищення взаємодії підрозділів ДФС у частині реалізації функції митного аудиту, необхідність підвищення рівня матеріального забезпечення посадових осіб. Зазначено, що ефективно діючий митний аудит сприятиме впровадженню у митну практику інституту уповноваженого економічного оператора.

Ключові слова: митна система, ефективність, митні платежі, митний аудит.

АННОТАЦИЯ

выпускной работы на получение образовательной степени магистр

Григорьевой Натальи Юрьевны

«Таможенная система Украины и направления ее реформирования»

Одесский национальный экономический университет

г. Одесса, 2016 год

Дипломная работа состоит из трех разделов.

В работе рассматриваются теоретические основы становления и развития таможенной системы, раскрывается экономическое содержание и составляющие таможенной системы государства. Дается оценка эффективности таможенной системы Украины, в частности, внимание уделяется оценке фискальных показателей таможенной системы Украины, эффективности работы таможенных подразделений Государственной фискальной службы Украины, эффективности и результативности таможенного аудита в Украине. С помощью методов экономико-математического моделирования осуществлено прогнозирование таможенных поступлений в Государственный бюджет Украины на 2016 год. Обобщен опыт модернизации таможенной системы Грузии и рассмотрены возможности его имплементации в Украине.

Предлагаются основные направления реформирования таможенной системы, в частности отмечается отход от доминирования фискальной составляющей регулирования, необходимости переориентации таможенной системы от системы тотального таможенного контроля на границе к контролю после выпуска товаров в свободное обращение (пост-аудиту). Для этого определены приоритетные пути развития таможенного пост-аудита, а именно: пересмотр нормативно-правовых подходов, методологической базы и кадрового обеспечения контрольно-проверочной деятельности, необходимость постоянного развития системы формирования и анализа рисков предприятий на предмет возможного нарушения норм таможенного и налогового законодательства, необходимость повышение взаимодействия подразделений ГФС в части реализации функции таможенного аудита, необходимость повышения уровня материального обеспечения должностных лиц. Отмечено, что эффективно действующий таможенный аудит будет способствовать внедрению в таможенную практику института уполномоченного экономического оператора.

Ключевые слова: таможенная система, эффективность, таможенные платежи, таможенный аудит.

ANNOTATION

of the Final degree work on the receipt of a Master of Education degree

Nataliia Hryhorieva

«The customs system of Ukraine and ways of its reform»

Odesa National Economic University

Odesa, 2016

Master's degree final work consists of three chapters.

The work deals with the theoretical basis of formation and development of the customs system, the economic content and components of the customs system of the state are revealed. The work assesses the effectiveness of Ukraine's customs system, in particular, focuses on assessing fiscal performance of the customs system of Ukraine, the efficiency of the customs departments of the State Fiscal Service of Ukraine, the efficiency and effectiveness of customs audit in Ukraine. With the help of economic and mathematical modeling implemented forecasting customs revenues to the State Budget of Ukraine for 2016. The experience of the modernization of Georgia's customs system is generalized and discussed the possibility of its implementation in Ukraine.

The main directions of reforming the customs system are offered, in particular, noted departure from the dominance of fiscal control component of customs regulations, the need to reorient the customs system of the total system of customs control on the border to control after release of goods for free circulation (post-audit). To do this, priority ways of development of a customs post-audit are identified, namely the revision of regulatory approaches, methodological basis and staffing supervisory review activities, the need for continuous development of the formation and risk analysis of companies for possible violations of the customs and tax legislation, the need for increase interaction of SFS units of the implementation of the customs audit function, the need to improve the level of officials' financial security. It is noted that an effective customs audit will facilitate implementation of the Authorized Economic Operator Institution in customs practice.

Keywords: customs system, effectiveness, customs payments, customs audit.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ МИТНОЇ СИСТЕМИ	7
1.1. Економічний зміст і складові митної системи держави.....	7
1.2. Ретроспективний аналіз становлення митної системи	19
1.3. Зовнішньоекономічна діяльність як об'єкт митного регулювання.....	37
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	52
2.1. Загальна оцінка фіскальних показників митної системи України	52
2.2. Прогнозування надходжень митних платежів до державного бюджету України.....	58
2.3. Характеристика ефективності роботи митних підрозділів Державної фіскальної служби України	63
2.4. Оцінювання ефективності і результативності митного аудиту в Україні.....	80
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ МИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	88
3.1. Імплементация в Україні досвіду модернізації митної системи Грузії	88
3.2. Пріоритетні напрями реформування української митниці	99
ВИСНОВКИ	107
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	112
ДОДАТКИ	124

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах інтеграційних процесів постає проблема стабільності економічної системи України, формування якої неможливе без реформування сучасної митної системи.

Митна система держави, як і податкова система загалом, є своєрідним віддзеркаленням процесу становлення кожної держави, суперечливих і специфічних умов формування її фінансової сфери, рівня розвитку національної економіки, стану зовнішньої та внутрішньої політики [1]. Від якості і своєчасності прийняття рішень у митній сфері залежить рівень розвитку міжнародної торгівлі, сальдо платіжного балансу держави та збалансованість державних фінансів.

Отже, митна система – це всеохоплюючий, високоефективний інструмент, який відіграє важливу роль у регулюванні економічних процесів та забезпеченні національних інтересів країни.

Тому наукове обґрунтування сутності, складових, тенденцій і закономірностей розвитку митної системи завжди було й залишається важливим науковим завданням, незалежно від того, на якому етапі суспільно-економічних трансформацій перебуває держава.

Нині є чимало досліджень вітчизняних науковців і практиків, присвячених питанням митної справи. Зокрема, це праці М. Каленського, П. Пашка, С. Терещенко, В. Дудчак, П. Науменка, Є. Додіна, в яких автори детально вивчають практичні аспекти митного законодавства України. Особливості розвитку митних органів в Україні досліджували І. Бережнюк, О. Гончарук, М. Дорош, І. Квеліашвілі, Т. Корнева, В. Ченцов, Т. Шталь та ін. Питання розвитку теорії, організаційно-економічних і правових аспектів у сфері митної справи знайшли своє відображення в роботах вчених І. Дюмулена, А. Єршова, А. Козиріна, В. Кухаренко, Л. Лозбенко, В. Назаренко, В. Покровської, С. Халіпова. Питання проблем реалізації митної політики розглянуто у працях І. Бережнюка, Г. Бобрижної, І. Бондаренко, А. Войцещука, Є. Гармаша, Л. Івашової, А. Крисоватого, Т. Крушельницької, А. Луцика, А. Мазур, В. Мартинюка, В. Науменка, П. Пашка, Ю. Петруні, П. Пісного,

Д. Скрябіної, С. Терещенка, Т. Тоцької, В. Ченцова та ін. Питання організації та вдосконалення митного контролю та проблеми митного пост-аудиту досліджували О. Вакульчик, І. Губіна, О. Гончарук, Т. Єдинак, В. Єдинак, Л. Івашова, О. Книшек, В. Хомутенко, А. Хомутенко та ін. Праці російських науковців А. Д. Єршова та К. К. Сандровського присвячені питанням міжнародних митних відносин.

Разом з тим, наявні наукові дослідження, теоретичні розробки, пов'язані з вивченням митної справи стосуються окремих аспектів функціонування митної системи. У більшості робіт авторів питання вдосконалення митної системи в умовах формування нових економічних кордонів не досліджувалася. Питання щодо реформування митної служби України в умовах європейської економічної інтеграції досі залишаються малодослідженими та дискусійними.

Об'єктом дослідження даної роботи виступає процес функціонування митної системи України.

Предмет дослідження складають теоретичні й практичні проблеми реформування митної системи України.

Метою дослідження є розробка рекомендацій щодо вдосконалення напрямів розвитку митної системи України. Відповідно до мети дослідження поставлено такі основні **завдання**:

- розгляд економічного змісту і складових митної системи держави;
- ретроспективний аналіз становлення митної системи;
- розгляд зовнішньоекономічної діяльності як об'єкта митного регулювання;
- загальна оцінка фіскальних показників митної системи України;
- прогнозування надходжень митних платежів до державного бюджету України;
- характеристика ефективності роботи митних підрозділів Державної фіскальної служби України;
- оцінювання ефективності і результативності митного аудиту в Україні;
- аналіз імплементації в Україні досвіду модернізації митної системи Грузії;
- визначення пріоритетних напрямів реформування української митниці.

Методи дослідження. Для досягнення мети магістерської роботи та вирішення поставлених задач використовувався системний підхід, що дав можливість провести

комплексне дослідження процесів формування та функціонування митної системи України. При дослідженні теоретичних засад формування та функціонування митної системи, ідентифікації понятійного апарату використовувалися такі загальнонаукові методи пізнання, як: аналіз та синтез, індукція та дедукція, абстрагування та конкретизація, метод аналогії. В процесі дослідження еволюції розвитку митної системи України використано ретроспективний аналіз. У ході оцінювання ефективності митної системи України та дослідження світового досвіду використано такі специфічні методи, як: метод групувань, порівняння, статистичного аналізу. Для наочного зображення статистичного матеріалу, використано методи узагальнення та графічного зображення даних. Для розробки рекомендацій стосовно удосконалення митної системи використано методи аналізу та синтезу. При прогнозуванні податкових надходжень від митних платежів до Державного бюджету України використано економіко-математичні методи.

Інформаційною базою дослідження є: законодавчі та нормативні акти з питань оподаткування та зовнішньоекономічної діяльності, дисертаційні та монографічні дослідження, експертні висновки, періодична економічна література, доповіді науково-практичних конференцій, економічні огляди, статистичні звіти, відомчі видання та інтернет ресурси.

Наукова новизна отриманих результатів. У процесі дослідження одержані такі найбільш суттєві результати, які характеризують внесок у розробку проблеми, що досліджується, та конкретизують результати дослідження:

- наголошується на відході від домінування фіскальної складової митного регулювання, необхідності переорієнтації митної системи від системи тотального митного контролю на кордоні до контролю після випуску товарів у вільний обіг (пост-аудиту);
- запропоновано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності й результативності митного пост-аудиту в Україні;
- обґрунтовано необхідність впровадження у митну практику інституту уповноваженого економічного оператора, як основу спрощення митних процедур, а найголовніше – базу, яка забезпечує безпеку торгівлі для суб'єктів господарювання і

держави. Це кардинально новий підхід до формування митних і фінансових відносин, які виникають між суб'єктами ЗЕД і фіскальними органами щодо справляння митних платежів і дотримання вимог законодавства з державної митної справи.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що основні положення, висновки та практичні рекомендації можуть бути використані в процесі роботи Одеської митниці ДФС та направлені до Державної фіскальної служби України, Державного науково-дослідного інституту митної справи для вдосконалення вітчизняного митного законодавства та навчального процесу, що підтверджується Довідкою від 12.12.2016 р. № 127/9-21/871 Одеської митниці ДФС.

Публікації. Основні положення і результати магістерської роботи підготовлені в двох наукових статтях до друку у Збірнику студентських наукових праць, Збірнику наукових праць «Науковий вісник Одеського національного економічного університету».

Структура роботи. Магістерська робота складається із: вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури і додатків. Загальний обсяг роботи становить 123 сторінки, із них 111 сторінок основного тексту. Робота містить 22 таблиці та 36 рисунків, додатки викладено на 5 сторінках, список використаних джерел містить 111 найменувань.

ВИСНОВКИ

Магістерська робота містить узагальнену теоретичну базу стосовно процесів становлення, розвитку, функціонування та реформування митної системи України.

Вирішення поставлених завдань є підставою для виділення й узагальнення основних результатів проведеного дослідження, що полягають у наступному:

1. Митна політика в Україні реалізується через широкий спектр задач пов'язаних з регулюванням, контролем та забезпеченням економічної безпеки через митні органи. В загальному, під митною політикою розуміють процес формування та забезпечення реалізації системи узгоджених стратегічних підходів до створення, розвитку та функціонування цілісної митної системи країни.

Загальна стратегічна спрямованість митної політики проявляється у пріоритетах держави, реалізованих при її здійсненні. Вибір пріоритетів залежить від орієнтації в зовнішньоторговельній діяльності на протекціоністські заходи, або фіскальні цілі.

2. Поняття «митна система» є багатоаспектним, оскільки під ним розуміють не лише державні та інші структури, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері митної справи, але й практичні форми їх діяльності, а також митне законодавство, включаючи підзаконні акти.

У загальному вигляді митну систему необхідно розглядати як важливу складову державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, що об'єднує форми, засоби та методи регулювання експорту та імпорту товарів.

Митна система країни виступає важливим та ефективним інструментом впливу на економічні процеси. Крім того, за допомогою існуючих інструментів, митна система є гарантом захисту економічних інтересів не тільки держави у цілому, але й окремих суб'єктів господарювання. Безпосередньо впливаючи на міжнародну торгівлю і виконуючи фіскальну функцію, митна система вирішує важливі економічні проблеми. На відміну від податкової системи, митна впливає на діяльність суб'єктів господарювання, які зареєстровані в різних державах.

Митна система повинна сприяти спрощенню митних процедур та подальшій лібералізації зовнішньої торгівлі, а також захищати національного товаровиробника та забезпечувати достатній рівень надходжень митних платежів до бюджету держави.

3. Закон України «Про митну справу в Україні», ухвалений 25 червня 1991 року, став законодавчою основою організації митної справи в державі та заклав підвалини для формування митної системи України. За ці роки митна система пройшла складний шлях свого формування і розвитку, стала однією з найважливіших державних інституцій, що стоять на варті економічних інтересів нашої країни.

Ретроспективний аналіз митної системи України в пострадянський період дав змогу сформулювати висновок про плавне еволюційне перетворення вітчизняної митниці на ефективний інститут у процесі переміщення товарів через митний кордон України. Таке твердження базується на вивченні тенденцій щодо удосконалення чинного митного законодавства та його поступового наближення до прогресивних світових практик, спрощення й автоматизації митних процедур.

Проаналізовано дискусії щодо оптимізації організаційної структури Державної фіскальної служби України. Однак зазначено, що ключові проблеми у роботі митної та податкової служби, а саме – адміністративне навантаження, значний рівень суб'єктивності у взаємовідносинах податкових та митних служб та значні корупційні ризики – залежать не від того, чи є ці органи об'єднаними чи ні, а від реформування самих бізнес-процесів у середині митних та податкових органів. Прості адміністративні перестановки і перейменування відомств самі по собі до якісних змін не призводять, адже необхідний системний підхід.

4. Зовнішня торгівля України характеризується переважанням імпортних операцій над експортними. Саме тому необхідність у застосуванні митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності проявляється в тому, що стан зовнішньоторговельного балансу прямо залежить від ефективності використання даного методу.

Законодавче регулювання експортно-імпортних операцій здійснюється державою шляхом використання певних заходів, які залежно від характеру та різновиду застосованих прийомів можуть бути поділені на тарифні та нетарифні.

Митно-тарифне регулювання є одним із найпоширеніших й найдієвіших економічних інструментів регулювання зовнішньоекономічних відносин і захисту національної економіки від зовнішнього неконтрольованого впливу. Митний тариф в умовах євроінтегрування та лібералізації торгівлі не повинен втрачати своїх основних функцій, а навпаки, мусить балансувати національні інтереси з інтересами інших країн світу. Багатоплановість впливу митного тарифу на розвиток зовнішньоторговельних відносин та економіки країни у цілому вимагає виваженого підходу до встановлення рівнів ставок митного тарифу і врахування при цьому всіх можливих економічних, політичних та соціальних наслідків. Отже, при розробці змін до митного тарифу слід детально аналізувати кон'юнктуру товарного ринку різних галузей економіки України та відповідно до цього будувати систему методів захисту національного виробника.

5. Сьогодні в Україні функція наповнення Державного бюджету шляхом непрямого оподаткування (зокрема імпортними ПДВ, митом та акцизом) залишається превалюючою.

За сучасних умов необхідним є переосмислення ролі та значимості вітчизняних митних органів, відхід від виконання переважно фіскальної функції до формування образу сервісного центру з надання якісних митних послуг, оскільки, митниця на сьогодні повинна виступати посередником між державою та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності й спрямовувати свої дії на забезпечення безпеки держави й задоволення митних інтересів усіх учасників митних правовідносин.

6. Питаннями оцінювання митних процедур займаються на міжнародному рівні шляхом бенчмаркування міжнародні організації. Митні процедури є предметом досліджень при визначенні Глобального індексу конкурентоспроможності, Індексу ефективності логістики, опрацюванні доповіді «Ведення бізнесу» та Індексу сприяння торгівлі. В Україні ще розроблено Митний

індекс, який дозволяє оцінити митний сервіс, який надається суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності.

На жаль, митну систему України не можна назвати ліберальною. Лібералізація функцій митної системи країни полягає у спрощенні митного контролю та митних процедур, у прозорості та відкритості діяльності структурних підсистем митної системи країни, мінімізації корупції та ризиків для суб'єктів зовнішньоторговельної діяльності. Як свідчать дані, якість послуг щодо виконання митних процедур, характер їх організації, термін розмитнення товарів в Україні значно поступаються середньому світовому рівню. Отже, завдання підвищення ефективності національної митної політики та митної системи необхідно вирішувати комплексно, а саме – системно визначити пріоритети митної політики та відповідно до них модернізувати митну систему.

7. Митний аудит є важливою складовою сучасної митної системи. На Україні ж спостерігаємо неухильне «згасання» функції митного аудиту. І це той випадок, коли менша кількість перевірок не означає автоматичну вигоду для бізнесу, особливо для «білого». Зменшення контролю після митного оформлення означає, що на етапі митного очищення спрощення бути не може. А відсутність нормальної комунікації між митницями та Головними управліннями ДФС в областях (далі – «ГУ») на практиці працює зовсім не на користь бізнесу. Дані обставини свідчать про те, що система митних перевірок вимагає кардинального перегляду: або необхідно довести до розуму передачу функції постаудиту в ГУ, або ж повернутися до системи, коли сама митниця проводить постаудит.

8. При обговоренні моделі майбутньої податкової та митної реформ, Грузія, зазвичай, представляється багатьма фахівцями як країна, яка домоглася істотних успіхів у лібералізації ведення бізнесу, створенні сприятливих умов для зовнішніх інвесторів тощо.

Завзятість у підтримці політики жорсткого неприйняття корупції та боротьби з нею стала ключем до успіху податкової та митної реформи, яка включала зміну законодавства, автоматизацію, якісну систему ризиків, пост-аудит, злагоджену роботу податкової та митниці. Важливу роль відіграли підбір та навчання нових

співробітників, підвищення зарплати та значні інвестиції в нові технології та обладнання. Але в основі успіху були інституційні зміни, які змінили систему стимулів, а також допомогли зміцнити підзвітність і відповідальність, необхідні для забезпечення сталості реформ.

9. Доведено, що реформування системи контролюючих органів України відповідно до засад світових глобалізаційних процесів зумовлює необхідність удосконалення митного сервісу, інструментів і механізмів митного контролю. Ефективна реалізація митного пост-аудиту сприятиме вирішенню зазначеного завдання з досягненням компромісу між інтересами держави та бізнесу. Можливість фіскальних органів протидіяти ризикам порушення митного і податкового законодавств базована на здатності виявлення недоліків у сфері митного контролю та реалізації заходів щодо їхнього усунення. Аргументовано, що системне використання комплексу стратегічних напрямів і тактичних заходів розвитку митного пост-аудиту сприятиме зростанню його результативності, дасть змогу підвищити надійність і фіскальну ефективність митного контролю.

В свою чергу, ефективно діючий митний аудит сприятиме впровадження у митну практику інституту уповноваженого економічного оператора, як основу спрощення митних процедур, а найголовніше – базу, яка забезпечує безпеку торгівлі для суб'єктів господарювання і держави. Це кардинально новий підхід до формування митних і фінансових відносин, які виникають між суб'єктами ЗЕД і фіскальними органами щодо справляння митних платежів і дотримання вимог законодавства з державної митної справи.

Таким чином, проведене дослідження дало змогу виявити низку проблемних моментів у функціонуванні митної системи України, що можуть стати предметом подальших наукових дискусій та досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крисоватий А. І. Економічний зміст і складові митної системи держави/ А. І. Крисоватий, В. П. Мартинюк // Фінанси України. – 2009. – № 6. – С. 29–39.
2. Пашко П. В. Щодо термінів "митна політика" та "митна справа" / П. В. Пашко // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. - 2012. - № 2. - С. 41-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2012_2_7.
3. Мосякіна О. А. Системний підхід до поняття сутності митної політики та її генези / О. А. Мосякіна. // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. – 2016. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2016_1_28.
4. Стеценко О. М. Основні аспекти розвитку митної політики України / О. М. Стеценко // Агросвіт. - 2012. - № 20. - С. 20-22.
5. Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами : монографія / Приймаченко Д. В. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2006. – 332 с.
6. Митна політика та митна безпека України : монографія; за заг. ред. П.В. Пашка, І.Г. Бережнюка. - Хмельницький. : ПП. Мельник А.А., 2013. - 338 с. - (Митна справа в Україні. Том 24).
7. Сандровский К. К. Таможенное право в Украине : учебное пособие для студентов юрид. вузов и факультетов / Сандровский К. К. – К. : Вентури, 2000.
8. Жорін Ф. Л., Звягіна І. Н. Правові засади митної справи України : навчальний посібник. – К., 2005. – С. 13–15.
9. Комментарий к Таможенному кодексу Российской Федерации / под общ. ред. Б.Н. Габричидзе. — М., 1997.
10. Комментарий к Таможенному кодексу Российской Федерации / под общ. ред. А.Н. Козырина. — М., 2004.
11. Гребельник О. Митно-тарифна політика за умов трансформації економічної системи : монографія / О. Гребельник. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001—488 с.

12. Ершов А. Международные таможенные отношения : учеб. пособие / А.П. Ершов. — СПб. : ИВЭСЭП : С-Петербург. филиал РТА им. В.Б. Бобкова : Знание, 2000. — 207 с.
13. Осовська Г. В. Економічний словник / Г. В. Осовська, О. О. Юркевич, Й. С. Завадський. — К. : Кондор, 2007. — 358 с.
14. Митний Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>
15. Стельмашук А. М. Підвищення ролі митної політики в системі захисту внутрішнього ринку / А. М. Стельмашук // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». — №6. — 2011. — С.279–286.
16. Митна енциклопедія: У двох томах / Редкол.: ... І. Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін. — Хмельницький: ПП Мельник А.А., 2013. — Т.2. — 536 с.
17. Воронина Л. И. Теоретические подходы к исследованию современной национальной таможенной системы / Л. И. Воронина // Вопросы экономики и права. — 2012. — № 10. — С. 42-51.
18. Сандровский К. К. Международное таможенное право: учебник / К.К. Сандровский. — 2-е изд. — К.: Знання, 2001. — 461 с.
19. Покровская В. В. Таможенное дело / В. В. Покровская. — М.: Издательство Юрайт, 2011. — 731 с.
20. Осадча К. В. Процес адаптування національного митного законодавства до вимог ЄС / К. В. Осадча // Економіка промисловості. — 2013. — № 1-2. — С. 288-296.
21. Мартинюк В. П. Митна система України та її фінансово-регулюючий потенціал / В. П. Мартинюк // Механізм регулювання економіки. — 2010. — № 3. — С. 84-92.
22. Тесленко Д. В. Таможенная система и ее роль в формировании доходов федерального бюджета современной России / Д. В. Тесленко. — М.: ИЭ РАН, 2006. — 152 с.
23. Тесленко Д. В. Бюджетообразующая роль современной таможенной системы России: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон. наук: спец.

08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / Д. В. Тесленко. – Москва: 2006. – 28 с.

24. Актуальні питання теорії та практики митної справи: монографія; за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Хмельницький.: ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с. – (Митна справа в Україні. Том 21).

25. Підсумки роботи митних органів України у 2005 році: Інф.-аналіт. зб. – К.: ДМСУ, 2006. – С. 5.

26. Про введення в дію рішення колегії Держмитслужби України: Наказ: від 12.09.2006 № 772 / Державна митна служба України. – К. : ДМСУ, 2006. – (Нормативні директивні правові документи). Про проект «Концепції модернізації діяльності митної служби України» та про реформування структури митної системи [Електронний ресурс]: Проект [від 08.09.2006] – Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CC0QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.asmap.org.ua%2Finfo%2Fna5.doc&ei=A01NUsnAN6G04AS2tYDIBA&usg=AFQjCNHIUGjnTku3VJ8mvrOT1u8Aym4zVQ&sig2=prI_XfZDG16M-QdwyjM9BA&bvm=bv.53537100,d.bGE&cad=rja

27. Про ліквідацію митних органів [Електронний ресурс]: наказ [видано Державною митною службою України 29 січня 2008 року № 61]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>

28. Підсумки роботи митних органів України у 2008 році: [інформаційно-аналітичний збірник]. – К.: ДМСУ, 2009. – С. 31.

29. Концепція реформування діяльності митної служби України «Обличчям до людей» від 29.10.2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: kompmp.rada.gov.ua/kompmp/doccatalog/document?id=47211

30. Федотов О. П. Митниця в організаційній системі та структурі митних органів України / О. П. Федотов, О. О. Зощенко // Митна справа. – 2012. – № 3. – С. 40-41.

31. Державна митна служба України: історія та сьогодення: ілюстрований атлас / І. Г. Калетнік, В. В. Бондар, А. Д. Войцещук [та ін.]; за заг. ред. І. Г. Калетніка. – К.: [б. в.], 2011. – С. 50.

32. Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: [Електронний ресурс]: указ [видано Президентом України 24.12.2012. №726/2012]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/726/2012>

33. Про Міністерство доходів і зборів України: [Електронний ресурс]: указ [видано Президентом України Президента України 18.03.2013 № 141/2013]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141/2013>

34. Попова В. В. Удосконалення форм міжвідомчої інтеграції органів виконавчої влади, що здійснюють контроль за дотриманням податкового законодавства [Електронний ресурс] / В. В. Попова // Державне управління: теорія і практика. – 2011. – №2. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Popova.pdf>

35. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Державної фіскальної служби»: від 21.05.2014 р., № 160 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 46. – С. 15.

36. Положення про Державну фіскальну службу України / затв. Постановою Кабінету Міністрів України: від 21.05.2014 р., № 236 // Урядовий кур'єр. – 08.07.2014. – № 120. – С. 12–13.

37. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>

38. Бережнюк І. Г. Розвиток інституціональних моделей митних органів: міжнародний досвід та вітчизняна практика / І. Г. Бережнюк, І. В. Несторишен // Розробка механізму аналізу ризиків в контексті впровадження системи попереднього інформування про переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон: Збірник тез Науково-практичної Інтернет-конференції (м. Хмельницький, 19 травня 2016 року). – Хмельницький: НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ, 2016. – С. 4-7.

39. Експертна думка: Чи потрібна бізнесу незалежна митниця. «За» і «проти» [Електронний ресурс]. – Інтернет-видання «Експертна думка», 2016. – Режим

доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/Ekspertna-dumka-CHi-potribna-biznesu-nezalezhna-Mitnicya.-Za-i-proti>

40. Комзюк В. Т. Щодо використання зарубіжного досвіду в регулюванні адміністративно-правового статусу митних органів України / В. Т. Комзюк // Форум права. - 2016. - № 1. - С. 110–115. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index

41. Бережнюк І. Г. Реформування митної системи Польщі / І. Г. Бережнюк // Вісник Акад. митної служби України. – 2002. – № 3. – С. 3–13.

42. Приймаченко Д. В. Правоохоронна діяльність митних органів України: ознаки та поняття / Д. В. Приймаченко // Митна справа. – 2004. – № 6. – С. 14-18.

43. Кривецький О., голов. ред. НЮБ НБУВ «Реформа митниці як удар по тіньовій економіці та митній корупції» / Електронний ресурс / [режим доступу]: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1936:reforma-mitnitsi-yak-udar-po-tinovij-ekonomitsi-ta-mitnij-koruptsiji-2&catid=71&Itemid=382

44. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. № 959 –XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

45. Шишка, Р. Б. Митне право України: підручник / Р. Б. Шишка. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 320 с.

46. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

47. Держзовнішінформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrdzi.com/ru>.

48. Далик В. П. Зовнішня торгівля України: реалії та перспективи розвитку / В. П. Далик, Н. І. Дуляба // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – № 7. – С. 110-113.

49. Опитування Інституту економічних досліджень, проведене в рамках проекту «Торговельна політика і практика в Україні», 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=f7dfb11d-0761-4952-8a13-eaead57b6760>

50. Аналіз бар'єрів для міжнародної торгівлі в Україні (в рамках проекту «Діалог зі сприяння торгівлі 2015») [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2016/06/White_book_export_UKR_2016.pdf

51. Харкавий М. О. Митний пост-аудит в Україні : сучасний стан та перспективи розвитку [Текст] : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Микола Олександрович Харкавий. - Тернопіль : ТНЕУ, 2015. - 228 с.

52. Дяченко Т. О. Особливості митно-тарифного регулювання України / Т. О. Дяченко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2015. – № 125. – С. 128-137.

53. Карпова А. О. Зовнішньоторговельне регулювання експортно-імпортних операцій в ЄС і адаптація до нього України / Карпова А. О., Більська О. В. // Вип. 15, ч. 1. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки / Херсон. держ. ун-т. — Херсон, 2015. — Вип. 15, ч. 1. — С. 21-24.

54. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI, (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

55. Товкун І. М. Особливості законодавчого регулювання експортно-імпортних операцій / І. М. Товкун // Право та інновації. - 2015. - № 1. - С. 69-74. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2015_1_11.

56. Пашко П. В. Митна політика та митна безпека України / П.В. Пашко // Фінанси України. – 2006. – № 1. – С. 74–86.

57. Про Митний тариф України : Закон України від 19.09.2013 р. № 584-VII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/584-18>

58. Ярема Б. П. Особливості оподаткування товарів при переміщенні через митний кордон України: [Текст] / Богдана Павлівна Ярема. Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 272 с.

59. Попеляєв С. Г. Основы налогового права / С. Г. Попеляев – М. : Палеотип, 1995. – 448 с.

60. Кучерявенко М. Т. Основи податкового права / М. Т. Кучерявенко – Х. : Легас, 2001. – 304 с.

61. Івашина О. Ф. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах економічної конкуренції / О. Ф. Івашина // Держава та регіони. – 2010. – № 2. – С. 89–93

62. Любива Ю. В. Місце та роль фіскальної функції серед інших функцій митних органів / Ю. В. Любива // Вісник АМСУ. – 2009. – № 1. – С. 94–97.

63. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства / Навчальний посібник / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К.: "Центр учбової літератури", 2013. – 408 с.

64. Савош Л. В. Аналіз митно-тарифного регулювання міжнародної торгівлі України / Л. В. Савош, О. О. Шулім, К. А. Савош // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. – 2015. – Вип. 12(1). – С. 274–283.

65. Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі: закон України від 10 квітня 2008 р., № 250-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 23. – с. 213.

66. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_264.

67. Угода про асоціацію між Україною та ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-association>

68. Сторожчук, В. М. Реалізація тарифного регулювання в межах Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [Текст] / Володимир Миколайович Сторожчук // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2016. – Том 23. – № 1. – С. 88-97. – ISSN 1993-0259.

69. Петруня Ю. Є. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні за допомогою митного тарифу / Ю. Є. Петруня, В. Ю. Єдинак, Я. В. Бугай // Економіка та держава. – 2015. – № 1. – С. 76–78.

70. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>

71. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

72. Звіт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukr.segodnya.ua/politics/pnews/otchet-kabmina-groysmana-glavnye-dostizheniya-za-polgoda-761868.html>

73. Офіційний сайт Всесвітньої митної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wcoomd.org>.

74. Про Державний бюджет України на 2016 рік: Закон України від 25 грудня 2015 р. № 928-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/928-19>.

75. Павел Верещагин. Міфологія сучасної України: Міф про митницю і наповнення бюджету [Електронний ресурс]. – http://www.mdoffice.com.ua/pls/MDOOffice/aSNewsDic.getNews?dat=11072016&num_c=540458.

76. Бочі А. Митниця має виконувати роль регулятора зовнішньої торгівлі, а не фіскального органу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://icps.com.ua/a-bochi-mytnytsya-ma-vykonuvaty-rol-rehulyatora-zovnishnoyi-torhivli-a--ne-fiskalnoho-orhanu>.

77. Концептуалізація оцінювання митних процедур в умовах активізації зовнішньоекономічної діяльності: монографія; за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2015. - 196 с.

78. Світовий досвід розробки і впровадження методик оцінювання результативності фіскальних адміністрацій. – Ірпінь : НДІ фінансового права, 2015. – 60 с.

79. Оцінка ефективності роботи митних підрозділів ДФС України / Науково-аналітична доповідь // Д. Серебрянський, А. Вдовиченко, А. Зубрицький, М. Стадник, Г. Орос. – Ірпінь : НДІ фінансового права, 2015. – 59 с.

80. The Global Competitiveness Report 2016-2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf

81. Logistics performance index: Efficiency of customs clearance process (1 = low to 5 = high) [Electronic resource] – Mode of access: <http://lpi.worldbank.org/international/global/2016>

82. Офіційний Інтернет-портал проекту Світового Банку «Doing Business» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org/>.

83. Офіційний Інтернет-портал Світової антикорупційної коаліції „Transparency International” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.transparency.org/>

84. The Global Enabling Trade Report 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.weforum.org/reports/global-enabling-trade-report-2014>.

85. Митний індекс Асоціації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/uk/press-and-media/press-room/indices/customs-index>.

86. Петрик О. А. Роль незалежного аудиту в проведенні постмитного контролю / О. А. Петрик, І. О. Мариніч // Технологический аудит и резервы производства. – 2015. – N 1/6(21). – С. 57-60.

87. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур від 18 травня 1973 р.: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643

88. Лист ДФС від 21.12.2015 р. № 11892/Ш/99-99-22-06-02-14 (відповідь на запит про надання публічної інформації).

89. Шинкаренко И. Таможенный постаудит в Украине: отменить нельзя отставить: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kmp.ua/ru/analytics/press/post-clearance-audit-in-ukraine-needs-repairing/>

90. Фабіянська В.Ю. Український митний пост-аудит: наближення до європейських стандартів / В.Ю. Фабіянська, А.М. Блоха // Ефективна економіка. – 2015. – № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3988>.

91. Сагарьова Д. О. Оцінка ефективності митної політики у напрямку здійснення постмитного контролю / Д. О. Сагарьова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 9 – С. 837-839.

92. Інтерв'ю Голови ДФС виданню «Ділова столиця» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dsnews.ua/economics/roman-nasirov-pravitelstvu-nuzhno-reshit-emu-nuzhny-40-mlrd--17082016200400>.

93. Буракова Л. А. Почему у Грузии получилось / Буракова Л. А. – М. : Юнайтед Пресс, 2011. – 271 с.

94. Чала В. С. Порівняльна характеристика реформ України та Грузії, наслідки та результати / В. С. Чала, Н. С. Дорошенко, М. О. Філімонова // Економічний простір. – 2015. – № 103. – С. 34–43. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2015_103_6

95. Білан О. Податкова реформа Грузії: урок для України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://voxukraine.org/2015/11/25/tax-reform-in-georgia-lessons-for-ukraine-ua/>

96. Офіційний сайт Міністерства фінансів Грузії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mof.ge/en/>

97. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.imf.org>

98. Зубрицький А. І. Реформи фінансової системи Грузії: Позитивний досвід для України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ndi-fp.asta.edu.ua/thesis/62/>

99. Світовий банк. Боротьба з корупцією у сфері державних послуг. Хроніка реформ у Грузії [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://siteresources.worldbank.org/INTGEORGIA/Resources/Georgia_Book_Ukranian.pdf

100. Герасимчук З. В. Міжнародний досвід використання транскордонної співпраці для розвитку митної інфраструктури прикордонних регіонів / З. В. Герасимчук, О. В. Смолич // Економічний форум. – 2014. – № 3. – С. 37–46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2014_3_9.

101. Іванов Є. І. Тарифне регулювання імпорту в системі зовнішньоторговельної політики України / Є. І. Іванов // Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки. – 2016. – № 4. – С. 48–52. – Режим доступу: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2016_21_4/11.pdf
102. Андрійчук В. Трансформація митного тарифу України у контексті членства в СОТ та спричинені нею зрушення у вітчизняній зовнішньоекономічній політиці за умов глобальних кризово-рецесійних явищ / В. Андрійчук, Є. Хрупов // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2011. – № 2. – С. 12–21.
103. Trade Policy Review: Ukraine // Report by the Secretariat of WTO. – Geneva : WTO, 2016. – 163 p.
104. Варченко І. Реформи в Грузії 2004-2012 рр.: уроки для України [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://blogs.lb.ua/ivan_varchenko/283375_reformi_gruzii_20042012_rokiv.html
105. Пашко П. В. О перспективах дальнейшего развития налогового и таможенного дела Украины / П. В. Пашко, Д. В. Пашко // Ученые записки Санкт-Петербургского филиала РТА. – 2014. – № 2 (50). – С. 70–76.
106. Білоус-Осінь Т. І. Концепція уповноваженого економічного оператора в митному законодавстві: автореф. дис. ... к. ю. н.: 12.00.07 / Т. І. Білоус-Осінь. – Одеса, 2015. – 23 с.
107. Білоус-Осінь Т. І. Причины и предпосылки введения уполномоченного экономического оператора в Украине / Т.І. Білоус-Осінь // Закон и жизнь. – 2014 р. – № 2 (2). – С. 14–18.
108. Некрасов Д. В. Куда идут все с УЭО / Д. В. Некрасов // Таможенное регулирование. – 2013. – № 9. – С. 21–26.
109. Таможенный контроль: на пути к международным стандартам: моногр. / А. В. Полищук, П. В. Пашко, Е. Б. Самсонов [и др.]. – Одесса : «ПЛАСКЕ» ЗАО, 2009. – 476 с.
110. Вакульчик О. Інтегральна оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання під час отримання статусу уповноваженого економічного

оператора / О. Вакульчик, О. Книшек, А. Петросян // Вісник АМСУ. – 2014. – № 1 (51). – С. 98-105. – (Серія «Економіка»).

111. Протокол наради з опрацювання пропозицій громадськості щодо регулювання діяльності уповноважених економічних операторів від 17 лютого 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/pro-sfsukraini/gromadska-rada/arhiv/diyalnist-komisiy-gromadskoi-radi/komisiya-z-pitanmitnoi-spravi/protokoli/63141.html>.